

Justitiedepartementet

Angående betänkandet Personuppgifter och mediegrundlagarna (SOU 2024:75)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Det är mycket angeläget att säkerställa att det även fortsättningsvis ska finnas möjligheter för att genomföra effektiva bakgrundskontroller i brottsförebyggande syfte, något ett genomförande av utredningens förslag skulle kunna försvåra. Vid tidpunkten för ett framtida ikraftträdande av ny reglering behöver det finnas förutsättningar för sådana bakgrundskontroller.

Det konstateras i betänkandet att olika slags söktjänster som offentliggör personuppgifter kan användas och har använts i syfte att begå brott och kartlägga brottsoffer. Vidare framgår det att söktjänster används för brottsförebyggande ändamål, t.ex. vid bakgrundskontroller. I vilken utsträckning det framöver kommer att vara möjligt att behandla uppgifter om lagöverträdelse för t ex bakgrundskontroller beror delvis på utfallet av annat lagstiftningsarbete och ligger utanför utredningens direktiv.

Med hänsyn till Ekobrottsmyndighetens brottsförebyggande uppdrag vill myndigheten framhålla följande synpunkter i det kommande lagstiftningsarbetet.

Ekobrottsmyndigheten ser att den organiserade brottsligheten blir allt mer komplex till sin natur, och att företag i allt större utsträckning används för att begå brott. Söktjänster som offentliggör uppgifter om lagöverträdelse används inom såväl privat som offentlig sektor för bakgrundskontroller av arbetsökande, leverantörer och kunder. Att upplysningar om företag och dess företrädare finns tillgängliga för detta ändamål är av avgörande betydelse för möjligheten att effektivt bekämpa och motarbeta den organiserade brottsligheten. Uppgifter om företagsföreträdarens tidigare bolagsengagemang, lagöverträdelse och andra domstolsavgöranden som exempelvis utslag av förvaltningsrättsliga mål och tvistemål är relevanta för de aktörer som vill och har behov av att kontrollera företag och deras företrädarens seriositet.

De kommersiella söktjänsterna uppfyller i dagsläget i mycket stor utsträckning detta ur ett brottsförebyggande perspektiv angelägna behov. Det saknas i praktiken andra möjligheter än att nyttja de kommersiella söktjänsterna för att på ett effektivt sätt bedriva sådana bakgrundskontroller. Som utredningen konstaterar kommer det att bli svårare att utföra sådana kontroller utan vissa av de söktjänster som i dag förekommer på marknaden.

Det system för registerkontroll av företag som Bolagsverket har fått i uppdrag att utveckla välkomnas av Ekobrottsmyndigheten. De möjligheter till kontroller av leverantörer som härigenom kommer att införas kommer emellertid inte att kunna tillgodose det behov av effektiva bakgrundskontroller som finns hos privata företag. Detta eftersom att Bolagsverkets föreslagna framtida kontrollfunktion är avsedd att vara tillgänglig endast för offentliga aktörer. Bolagsverket har vidare meddelat att den planerade driftsättningen av systemet för registerkontroll av företag kommer kunna ske först under 2028.

Utredningen konstaterar att det för företag vars tjänster syftar till att möjliggöra bakgrundskontroller av enskilda kommer att krävas tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) för att företagen fortsättningsvis ska få behandla uppgifter om lagöverträdelser. IMY har hemställt (IMY-2024-8036, 13 juni 2024) om att regeringen ska tillsätta en utredning med uppdraget att se över behovet av ytterligare reglering av bakgrundskontroller. IMY anför att utredningen bör få i uppdrag att ta ett helhetsgrepp om möjligheten att utföra bakgrundskontroller för olika syften. Som utredningen belyser kommer eventuella förändringar av regelverket rörande bakgrundskontroller kunna få betydelse för de företag som berörs av ett grundlagsundantag. Ekobrottsmyndigheten delar IMY:s uppfattning att en utredning skyndsamt bör tillsättas för att inte försvåra kontinuiteten i det brottsförebyggande arbetet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. I den slutliga handläggningen har rättschefen Susanne Södersten deltagit. Verksjuristen David Granath har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Ju.L6@regeringskansliet.se